

Pákistán

Pákistánská ekonomika rostla v letech 2014–2018 rychlostí 4,0–5,8 %. V druhé polovině roku 2018 se ovšem začaly projevovat problémy s nedostatkem devizových rezerv a dlouhodobě zápornou obchodní bilancí, která přivedla zemi na pokraj bankrotu. Tomu předešla jen díky půjčkám od svých zahraničních partnerů. Ekonomická krize způsobila depreciaci pákistánské rupie o 20 % během jediného roku, snížení očekávaného růstu v příštích letech na 4 % a zvýšení očekávané inflace na 7,5 % v roce 2019. Ekonomika země se dále potýká s vysokým zadlužením. V zemi žije přes 200 mil. obyvatel (přesný údaj není znám) a HDP na obyvatele se pohybuje okolo 1 500 USD. Nezaměstnanost je cca 6 %. Pákistán je importní ekonomikou, která dováží široké portfolio zboží. Růst země je tažen především růstem populace, výrobní kapacity země nestačí pokrýt ani vlastní poptávku či investice.

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Růst HDP (%)	4,6	5,4	5,8	4,0	3,5	3,5
HDP/obyv. (USD)	1 440	1 546	1 527	–	–	–
Míra inflace (%)	2,9	4,1	3,9	7,5	6,5	5,0
Nezaměstnanost (%)	6,0	6,0	6,1	6,1	6,2	6,3
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-4,9	-12,4	-18,2	–	–	–
Populace (mil.)	193,6	197,3	201	204,7	208,6	212,5
Konkurenceschopnost	122/138	115/137	107/140	–	–	–
Exportní riziko OECD	7/7	7/7	7/7	–	–	–

Odhad Mezinárodního měnového fondu

Zdroj: MMF, OECD, WEF

- ▶ Evropská unie v současnosti nejedná s Pákistánem o žádné obchodní dohodě.
- ▶ V žebříčku konkurenceschopnosti, který sestavuje Světové ekonomické fórum (WEF), se Pákistán umístil na 107. pozici ze 140 srovnávaných ekonomik a dle OECD je stupeň exportního rizika 7/7.

Vývoz ČR do Pákistánu 2018 (2017), hlavní sektory

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota 2018 CZK (tis.)	Podíl z celku (%)	Stat. hodnota 2017 CZK (tis.)	Meziroční nárůst (%)
4407	Dřevo rozřezané, štípané, loupané, i hoblov. apod., > 6 mm	178 929	16,2	95 564	87,2
8543	Elektrické stroje a přístroje s vlastní individuální funkcí, jinde v t	83 302	7,5	95 525	-12,8
8411	Motory proudové, pohony turbovrtulové a ostatní plynové turbíny	58 346	5,3	–	–
7204	Odpad šrot železný ocelový odpad přetavený	50 893	4,6	25 352	100,7
8414	Čerpadla vývěvy vzduchové kompresory ap.	50 173	4,5	60 033	-16,4
4011	Pneumatiky nové z pryže	43 313	3,9	56 784	-23,7
8479	Stroje mechanické s vlastní indiv. funkcí jinde neuv.	35 946	3,2	50 980	-29,5
8448	Zařízení přídatná stavů strojů na sprádání ap.	33 582	3,0	45 014	-25,4
9031	Měřicí nebo kontrolní přístroje, zařízení a stroje, jinde v této kapit	21 706	2,0	23 635	-8,2
8536	El. zařízení k vypínání, spínání nebo k ochraně el. obvodů aj. < 1 000 V	21 413	1,9	19 813	8,1
Celkem TOP 10		577 603	52,2	472 700	22,2
Celkem vývoz		1 106 986		1 643 357	-32,6

zdroj: ČSÚ

Dovoz ČR z Pákistánu 2018 (2017), hlavní sektory

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota 2018 CZK (tis.)	Podíl z celku (%)	Stat. hodnota 2017 CZK (tis.)	Meziroční nárůst (%)
6203	Obleky, saka, kalhoty, komplety aj., pánské	892 869	21,9	1 036 260	-13,8
6302	Prádlo ložní, stolní, toaletní, kuchyňské	676 055	16,5	622 434	8,6
4203	Oděvy doplňky oděvní z usně přírodní kompozit	397 233	9,7	364 159	9,1
6204	Kostýmy, šaty, sukně, kalhoty ap., dámské, dívčí	254 619	6,2	299 060	-14,9
9018	Lékařské, zubolékařské nebo zvěrolékařské nástroje a přístroje aj.	202 656	5,0	169 132	19,8
5208	Tkaniny bavlněné nad 85 % do 200 g.m ⁻²	158 484	3,9	210 043	-24,5
3907	Polyacetal pryskyřice ap. v primárních formách	140 521	3,4	155 113	-9,4
6109	Trička, vrchní tílka aj. nátělníky pletené	134 683	3,3	180 237	-25,3
6110	Pulovry, svetry, vesty apod. pletené háčkované	122 298	3,0	112 327	8,9
6116	Rukavice prstové palcové bez prstů pletené	112 047	2,7	107 451	4,3
Celkem TOP 10		3 091 465	75,7	3 256 216	-5,1
Celkem dovoz		4 085 790		4 303 668	-5,1

zdroj: ČSÚ

Příležitosti pro český export

► Energetický průmysl

Zařízení pro energetiku považujeme za primární oborovou příležitost pro české firmy v Pákistánu. Pákistánská ekonomika má hluboké strukturální problémy, infrastruktura a primárně energetika jsou v katastrofálním stavu, celková instalovaná energetická kapacita země je pouhých 29 GW (počet obyvatel země je více než 207 mil. a neustále roste). Pro srovnání celková instalovaná energetická kapacita v ČR představuje cca 13 GW, přitom ČR má 10,5 mil. obyvatel. Při distribuci a přenosu elektrické energie dochází ke ztrátám ve výši 20 % z důvodu zastaralé a špatně udržované infrastruktury. V současné době je otázka zásobování energiemi (jak elektrická energie, tak plyn) jednou z hlavních priorit jakékoliv pákistánské vlády a stavbě nových elektráren je přikládán velký význam. Tyto plány mají podobu jak tepelných elektráren a vodních elektráren, stavěných v souvislosti se stavbou systému přehrad, tak i jaderných elektráren. Vládní plány energetického rozvoje Pákistánu do roku 2030 počítají se stavbou 8 tis. MW v jaderných elektrárnách a v letech 2019–2023 výdaje ve výši cca 30 mld. USD na stavbu dalších, především uhelných elektráren v rámci projektu China-Pakistan Economic Corridor (CPEC). Díky těmto plánům se před českými firmami otevírají v pákistánském energetickém sektoru velké možnosti. Čeští resp. českoslovenští vývozcí zboží investičního charakteru jsou cenově i technologicky konkurenceschopní a mají zde historicky velmi dobré jméno, podpořené referencemi z postavených a bezproblémově fungujících elektráren Balloki a Muridke (kombinovaný cyklus), Muzaffargarh a Guddu (spalování uhlí) a Mangla (vodní elektrárna). Je ovšem nezbytné si uvědomit, že pákistánská strana primárně láká zahraniční investory, nikoliv pouze dodavatele technologií na komerční bázi. Díky projektu CPEC a velkým půjčkám od Číny jsou ve výhodě čínské společnosti, ale Pákistán se nechce vázat pouze na ně.

Kromě spolupráce se státním zákazníkem, společností Water and Power Development Board – WAPDA se otevírají i možnosti spolupráce se soukromými subjekty, tzv. Independent Power Producers – IPP. Spolupráce se soukromými subjekty může zjednodušit problém financování, protože se většinou jedná o bonitní subjekty s dostatkem finančních zdrojů, pro které by použití standardního komerčního financování ve formě buyer's credit nemuselo být problémem. V případě velkých projektů je potřeba počítat s nutností podpory ze strany českých finančních institucí ČEB a EGAP a jejich zájmu o toto financování.

Velký potenciál mají alternativní zdroje na výrobu sluneční a větrné energie. V Pákistánu je přes 300 slunečních dní v roce a pobřežní pás jižní provincie Sindh se vyznačuje silnými a stabilními větry. Problémem je, jak ukázala současnost, nereálná tarifní politika státní distribuční energetické společnosti NEPRA. V rámci projektu CPEC budovaný 1 000 MW solární park Quaid-e-Azam po svém dokončení ukázal, že stanovený tarif nepokrývá ani výrobní náklady. Podobně nereálné jsou tarify stanovené NEPRA na výkup větrné elektrické energie v pobřežním pásu provincie Sindh.

Samostatnou kapitolou jsou generátory, kterými jsou vybaveny všechny instituce a také obydlí vyšší třídy, které zajišťují dodávky energie v případě výpadku zdrojů.

► Chemický průmysl

Chemický průmysl se podílí téměř 15 % na tvorbě HDP. Výroba hnojiv a zejména močoviny představuje významný sektor pákistánského průmyslu s podílem 4,5 % na celkovém průmyslu Pákistánu. V minulosti bylo v Pákistánu postaveno devět výrobních závodů s celkovou kapacitou 8,9 tis. tun ročně. Závody však

vyrábí jen na 65 % instalované kapacity z důvodů nedostatku plynu. Výroba hnojiv je druhým největším spotřebitelem plynu po energetice. Výpadky plynu způsobují kromě snížení produkce také zvýšení ceny za vyrobenou tunu hnojiva. Největší exportní potenciál v tomto segmentu mají základní suroviny nezbytné pro výrobu hnojiv, louhy, silice a polymery. Velký potenciál mají chemické barvy a barviva, následně používaná v textilním průmyslu, nejdůležitějším sektoru pákistánské ekonomiky. Dále je nedostatek nitroderivátů a karboxy imidových sloučenin.

Velmi perspektivní exportní komoditou je buničina na výrobu celulózy, jelikož Pákistán nemá dostatek dřeva. Taktéž produkty pro výrobu plastů, výrobky organické chemie a oblast léčiv a farmaceutického průmyslu jsou Pákistánem poptávané.

► Kovozpracovatelský průmysl

Pákistán má rozsáhlou základnu výroby železa a oceli a v současnosti (2019–2020) zvyšuje svou kapacitu v této oblasti o dodatečných 60 % na 4,5 miliónů tun roční produkce. Důvodem je především vysoká poptávka domácího trhu pro stavební průmysl (obytné jednotky i velké dopravní stavby a plánované stavby přehrad). Rozšiřování kapacity, stejně jako technická zastaralost a opotřebenost současných výrobních kapacit představují příležitost při dodávce investičních celků do hutních podniků jak ve formě nových technologických jednotek, tak ve formě méně finančně náročných rekonstrukcí stávajících výrobních provozů. V případě velkých projektů je potřeba počítat s nutností podpory ze strany českých finančních institucí ČEB a EGAP a jejich zájmu o toto financování.

V rámci poptávky po výrobcích jde především o výrobky s vysokou technologickou náročností jako jsou speciální a velmi pevné typy ocele. Poptávka je také po železném šrotu, jelikož ten je pro Pákistán výhodnější než železná ruda. Naopak Pákistán zavedl dovozová cla na levnou ocel z Afriky a Číny.

► Obranný průmysl

Výdaje Pákistánu na obranu jsou okolo 4 % HDP, země bojuje s teroristy na hranicích s Pákistánem a kromě státu poptávají zboží také široce rozšířené soukromé bezpečnostní agentury. Obranně-bezpečnostní sektor identifikujeme jako velmi perspektivní oblast. Výrobky českých firem v obranně-bezpečnostním sektoru jsou v Pákistánu etablované a jejich kvalita je známá. Česká republika má potenciál se stát významným partnerem při diverzifikaci dodavatelů vojenských technologií pro pákistánské ozbrojené síly, jelikož pákistánští zákazníci hledají u českých výrobků především vyšší kvalitu oproti levným dovozům z Asie. Potenciál mají ruční palné zbraně, munice, radary, výzbroj pro boj s terorismem, materiál OPZHN. Obrovský potenciál má tzv. zboží dvojího užití, válcovací stolice, lisy, obráběcí stroje, meteorologické radary, detektory, kontrolní a měřicí zařízení. Ačkoliv aktuální ekonomická situace nutí stát šetřit, domníváme se, že výdaje na obranu budou omezeny minimálně a pokud ano, tak spíše u investic, nežli u provozního vybavení. Potenciál dodávek pro komerční subjekty by měl být omezen minimálně.

► Stavební průmysl

Stavebnictví a bytová výstavba tvoří 2,5 % HDP a zaměstnává cca 7 % pracovních sil. Vzhledem k počtu obyvatel (207 mil. obyvatel, 5 % každoroční přírůstek obyvatelstva), vzniká každoročně požadavek na 200 tis. nových bytových jednotek a na trhu v tuto chvíli chybí přibližně 9 mil. bytových jednotek. Velký stavební boom je viditelný v hlavním městě Islámábádu (expanze za hranice města) a v Karáčí, kde se budují jak obytné domy, tak velké administrativní budovy. Významnými investory jsou Pákistánci žijící dlouhodobě v zahraničí. Tyto faktory představují výraznou poptávku po stavebních materiálech, kterou

místní průmysl není schopen nasytit. Největší exportní potenciál mají produkty vysoké kvality, jako například dlaždice, obkladačky, výrobky z cementu, průmyslového skla, atd. Nezanedbatelnou komoditou je rovněž stavební dříví. V důsledku projektu CPEC dochází k výstavbě infrastrukturních projektů, zde je poptávka pouze po velmi speciálním zboží (stavební materiály a stroje).

► Strojírenský průmysl

V Pákistánu je velká poptávka po strojírenských výrobcích, především jde o kovoobráběcí stroje. České firmy mají v Pákistánu historicky velmi dobré jméno. Další příležitostí jsou buldozery, zemědělské stroje, stroje pro textilní výrobu (tkalcovské stavy, barvení, čištění či žehlení látek), stroje pro kožedělnou výrobu a různé měřicí stroje a přístroje. Nová pákistánská vláda podporuje export, ovšem pro to bude potřeba velkých investic do výroby a strojního vybavení, což otevírá možnosti dodávek strojírenských zařízení českými dodavateli. Ti ovšem musí být připraveni na konkurenční boj s dodávkami levných a méně kvalitních strojů čínské výroby, jež ovšem v posledních letech v zemi získaly silné postavení. Čeští výrobci musí mít připraveny kvalitní prezentace a možnost dodat prototypy bezplatně. Specifickou komoditou jsou kovoobráběcí a textilní stroje, kde české firmy dodávají ze svých poboček v Číně stroje původně české provenience.

► Textilní a obuvnický průmysl

Textilní a obuvnický průmysl je nosným sektorem pákistánské ekonomiky s 30% podílem na tvorbě HDP, ovšem výroba je velmi jednoduchá a není schopná zajistit kvalitní výrobky, proto je v Pákistánu poptávka po kvalitních produktech pro střední a vyšší třídu. Další exportní potenciál má technický textil vyšší kvality, či speciální produkty využívající nanotechnologie, či obnošený textil.

► Zemědělský a potravinářský průmysl

Navzdory skutečnosti, že Pákistán má rozsáhlý zemědělský sektor, který zaměstnává třetinu obyvatel (70 mil.) a na tvorbě HDP se podílí téměř 40 %, konkrétně 21 % - zemědělství a 17,5 % - potravinářský průmysl, je produkce značně primitivní a omezuje se pouze na pěstování a zpracování rýže a tropického ovoce (hlavně mango a citrusy). Většina potravinářského zboží denní spotřeby se dováží ze zahraničí, a to hlavně z Číny. Velký exportní potenciál v tomto segmentu mají mléčné výrobky, hlavně syrovátka a sušené mléko, olejnatá semena a plody, oleje, tuky, kyselina octová a ostatní přísady do jídel. Pákistán má velmi velkou spotřebu sušeného mléka a již nyní je sušené mléko významným vývozním artiklem České republiky do Pákistánu. Velmi perspektivní segment je také krmivo pro zemědělská zvířata.

► Zpracovatelský průmysl

Zpracovatelský průmysl se v Pákistánu potýká s nedostatkem základních surovin, a to jak z důvodu jejich nedostatku v zemi, tak z důvodu nemožnosti místního průmyslu existující suroviny vytěžit a zpracovat. Největší exportní potenciál má koks, jehož nedostatek výrazně pociťují místní ocelárny, dále je nedostatek kaolinu, olovnatých rud a strusky k výrobě železa.

Velmi perspektivní exportní komoditou je dřevo a na něj navázané výrobky (papír, buničina, speciální typy nábytku a další). Teritorium Pákistánu pokrývá většinou polopouště a dřeva pro stavební, chemický a nábytkářský průmysl je nedostatek. Již dnes představuje dřevo jednu z nejdůležitějších položek českého exportu do Pákistánu. Díky přísnějším kontrolám na afghánsko-pákistánské hranici rapidně ubývá objemu pašovaného dříví a jeho cena v Pákistánu výrazně stoupá.

Z důvodu technologicky zastaralé, nekvalitní a kapacitně nedostačující místní výroby představují výrobky papírenského průmyslu, jako je toaletní papír, ubrousky, utěrky atd., jednu z největších položek českého exportu do Pákistánu. Vzhledem k rostoucímu počtu obyvatelstva a hlavně rostoucí střední třídě zaznamenává poptávka po uvedených komoditách každoročně výrazný nárůst.

► Železniční a kolejová doprava

V souvislosti s projektem CPEC dochází k modernizaci infrastruktury Pákistánu, včetně té železniční. Vlaky se mají stát zásadním dopravním prostředkem nejen pro zboží, ale také pro přepravu osob. Předpokládaný horizont realizace je mezi léty 2019 až 2030 a očekávané investice ještě nebyly zveřejněny. Potenciál vidíme především v dodávkách nových vozů a modernizaci starších vozů. Dodávky technologií pro stavbu železniční sítě by měly být především v doméně čínských společností, ale nelze je vyloučit. V případě velkých projektů je potřeba počítat s nutností podpory ze strany českých finančních institucí ČEB a EGAP a jejich zájmu o toto financování.

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Zemědělský a potravinářský průmysl	HS 8402 – Generátory na výrobu vodní nebo jiné páry
	HS 0404 – Syrovátka; výrobky sestávající z přírodních složek mléka, též slazené
	HS 1107 – Slad, též pražený
	HS 1109 – Pšeničný lepek, též sušený
	HS 1205 – Semena řepky nebo řepky olejky, též drcená
	HS 1207 – Ostatní olejnatá semena a olejnaté plody, též drcené
	HS 1505 – Tuk z ovčí vlny a tukové látky, z něj lanolin
	HS 2106 – Potravinové přípravky, jinde neuvedené ani nezahrnuté
	HS 2209 – Stolní ocet a jeho náhražky získané z kyseliny octové
	HS 2309 – Přípravky používané k výživě zvířat
Zpracovatelský průmysl	HS 2507 – Kaolin a jiné kaolinitické jíly, též kalcinované
	HS 2607 – Olovnaté rudy a koncentráty
	HS 2618 – Granulovaná struska z výroby železa nebo oceli
	HS 2620 – Struska, popel a zbytky obsahující kovy, arsen nebo jejich sloučeniny
	HS 2704 – Koks a polokoks z černého uhlí, hnědého uhlí nebo rašeliny, též aglomerovaný; retortové uhlí
	HS 4403 – Surové dřevo, též odkorněné, zbavené dřevní běli nebo nahrubo opracované
	HS 4407 – Dřevo rozřezané nebo štípané podélně, krájené nebo loupané, ap., > 6 mm
	HS 4702 – Chemická dřevná buničina, druhů pro rozpouštění
	HS 4705 – Dřevná buničina získávaná kombinací mechanického a chemického rozvlákňovacího postupu
HS 4804 – Nenatíraný, papír, kartón a lepenka kraft aj., ne k popisování, ne k hyg. účelům	

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Zpracovatelský průmysl	HS 4806 – Rostlinný pergamen, nepromastitelné papíry, pauzovací papíry aj.
	HS 9402 – Lékařský, chirurgický, zubolékařský nebo zvěrolékařský nábytek
Chemický průmysl	HS 2904 – Sulfo-, nitro- nebo nitrosoderiváty uhlovodíků, též halogenované
	HS 2925 – Sloučeniny s karboximidovou iminovou funkcí
	HS 2939 – Alkaloidy, přírodní nebo reprodukováné syntézou, a jejich soli, ethery, estery a ostatní deriváty
	HS 2941 – Antibiotika
	HS 3002 – Antiséra, ost. krevní složky a imunologické výrobky, očkovací látky, ap. výrobky
	HS 3215 – Tiskařské barvy, inkousty a tuše všech druhů, též koncentrované nebo tuhé
	HS 3602 – Připravené výbušniny, jiné než prachové výmetné složky
	HS 3804 – Odpadní louhy z výroby dřevné buničiny, též koncentrované, odcukerněné nebo chemicky upravené
	HS 3822 – Směsi diagnostické, laboratorní reagenty
	HS 3901 – Polymery ethylenu v primárních formách
	HS 3913 – Přírodní polymery a modifikované přírodní polymery j.n.
	HS 3917 – Trubky, potrubí a hadice a jejich příslušenství z plastů
	HS 4011 – Nové pneumatiky z kaučuku
Textilní a obuvnický průmysl	HS 5603 – Netkané textilie, též impregnované, povrstvené, potažené nebo laminované
	HS 5607 – Motouzy, šňůry, provazy a lana, splétané, impregnované, potažené ap. kaučukem nebo plasty
	HS 5901 – Textilie povrstvené, plátno malířské ztužené
	HS 5902 – Pneumatikové kordové textilie z vysokopevnostních nití z nylonu nebo jiných polyamidů, polyesterů nebo viskózního vlákna
	HS 5911 – Výrobky zboží textilní pro technické účely
	HS 6309 – Obnošené oděvy a jiné použité výrobky
	HS 6404 – Obuv se svrškem z textil. materiálů
HS 6501 – Šišáky, formy kloboukové nezformované z plsti	
Stavební průmysl	HS 6810 – Výrobky z cementu, betonu nebo umělého kamene, též vyztužené
	HS 6811 – Výrobky z osinkocementu (azbestocementu), z buničitoementu nebo podobné
	HS 6813 – Třecí materiál a výrobky z něj
	HS 6814 – Slída zpracovaná, výrobky, i na podložce
	HS 6815 – Výrobky z kamene nebo jiných nerostných látek jinde neuved.
	HS 6903 – Ost. žáruvzdorné keramické výrobky
HS 6907 – Keramické dlaždice a obkládačky, obkládačky pro krby nebo stěny; mozaikové ap. výrobky	

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Stavební průmysl	HS 6908 – Dlaždice, obkládačky ap. keramické, glazované
	HS 6911 – Stolní a kuchyňské nádobí, ost. předměty pro domácnost a toaletní z porcelánu
Kovozpracovatelský průmysl	HS 7204 – Odpad a šrot ze železa nebo oceli; přetavený odpad ze železa nebo oceli v ingotech
	HS 7223 – Dráty z nerezavějící oceli
	HS 7229 – Dráty z ost. legované oceli
	HS 7308 – Konstrukce části desky tyče aj. z železa oceli
	HS 7311 – Nádoby na stlačený nebo zkapalněný plyn, ze železa nebo oceli
	HS 7314 – Látky, mřížovina, síťovina a pletivo ze železného nebo ocelového drátu
	HS 7319 – Šicí jehly, pletací jehlice, šněrovací jehly ap., ze železa, oceli
	HS 7404 – Měděný odpad a šrot
	HS 7602 – Hliníkový odpad a šrot
	HS 7610 – Hliníkové konstrukce, desky, tyče, profily, trubky ap.
	HS 8202 – Ruční pily; pilové listy všech druhů (včetně prořezávacích, drážkovacích nebo neozubených pilových listů)
	HS 8311 – Dráty, pruty, trubky, aj. k pájení, svařování nebo nanášení kovů
Energetický průmysl	HS 8403 – Kotle k ústřednímu vytápění, jiné než parní kotle
	HS 8410 – Vodní turbíny, vodní kola a jejich regulátory
	HS 8411 – Proudové motory, turbovrtulové pohony a ost. plynové turbíny
	HS 8414 – Čerpadla vývěvy vzduchové kompresory aj.
	HS 8501 – Elektrické motory a generátory (kromě generátorových soustrojí)
	HS 8504 – Elektrické transformátory, statické měniče a induktoři
Strojírenský průmysl	HS 8413 – Čerpadla na kapaliny, též vybavená měřicími zařízeními; zdviže na kapaliny
	HS 8419 – Stroje, laboratorní přístroje, pro zpracovávání materiálů výrobními postupy změnou teploty
	HS 8429 – Samohybné buldozery, stroje na vyrovnávání terénu, rypadla, ap. s pohonem
	HS 8445 – Stroje pro přípravu, spřádání, textilních vláken aj. stroje na výrobu textilních přízí
	HS 8451 – Stroje na praní žehlení barvení apod. látek příze
	HS 8452 – Stroje šicí, nábytek, kryty, jehly aj. k strojům
	HS 8453 – Stroje pro přípravu, vyčiňování a zpracování kůží pro výrobu, opravy obuvi aj. výrobků
	HS 8455 – Stolice tratě válcovací válce pro ně
HS 8457 – Centra obráběcí, stroje obráběcí, stavebnicové	

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Strojírenský průmysl	HS 8479 – Stroje a mechanická zařízení s vlastní individuální funkcí, jinde neuvedené
	HS 8481 – Kohouty, ventily ap. zařízení pro potrubí, kotle, vany aj.
	HS 9012 – Mikroskopy jiné než optické, difraktografy
	HS 9026 – Přístroje a zařízení na měření nebo kontrolu průtoku, hladiny, tlaku aj. přístroje
	HS 9031 – Měřicí nebo kontrolní přístroje, projektory na kontrolu profilů
	HS 9032 – Automatické regulační nebo kontrolní přístroje a zařízení
Obranný průmysl	HS 9302 – Revolvery a pistole, jiné než čísel 9303 nebo 9304
	HS 9304 – Ost. zbraně, ne sečné bodné
	HS 9305 – Části, součásti a příslušenství výrobků čísel 9301 až 9304
Železniční a kolejová doprava	HS 8603 – Železniční nebo tramvajové osobní vozy a nákladní vozy, s vlastním pohonem, jiné než čísla 8604
	HS 8606 – Železniční nebo tramvajové nákladní vozy a vagony, bez vlastního pohonu

Příležitosti pro rozvojovou spolupráci

Kategorie vyspělosti země: LMIC

Pákistán má velký rozvojový potenciál. Země se nachází na křižovatce Jižní Asie, Střední Asie, Číny a Blízkého Východu, což je motivem pro realizaci projektu CPEC, který propojuje Čínu se zeměmi Perského zálivu právě skrze Pákistán. V Pákistánu žije více než 110 miliónů obyvatel mladších 35 let, což zemi poskytuje potenciál demografické dividendy, ale také kritickou výzvu, aby byly poskytovány adekvátní služby a zvýšila se zaměstnanost a vzdělání lidí. Pákistán čelí významným ekonomickým, správním a bezpečnostním výzvám k dosažení trvalého rozvoje. Přetrvávání konfliktu v příhraničních oblastech a ohrožení bezpečnosti v zemi ovlivňuje všechny aspekty života v Pákistánu a klade překážky jejímu rozvoji.

► Sektor vzdělávání

Během posledních deseti let Pákistán vyvinul značné úsilí při zlepšování přístupu ke vzdělání prostřednictvím řady reformních iniciativ v čele s provinčními vládami. Přesto oblast školství prochází neustálým vývojem. Přístup ke vzdělání zůstává na nízké úrovni a míra dokončení základního vzdělávání patří k nejnižším na světě. V roce 2017 byly celkové výdaje na vzdělávání na úrovni 2,8 % HDP, což se odráží na špatné kvalitě výuky, výsledcích vzdělávání a nedostatečné infrastruktuře, které zpětně ovlivňují úroveň vzdělání v zemi. Skupina Světové banky v současné době podporuje projekty pákistánské vlády cílené na podporu reformy školství.

► Sektor ochrany životního prostředí

Pákistán je často sužován přírodními katastrofami, jakými jsou zemětřesení a povodně. Pákistánská vláda se snaží zvýšit odolnost země vůči těmto živelným katastrofám zaváděním preventivních opatření (protipovodňová opatření, systém včasných varování při zemětřesení apod.), zlepšením systému bezpečnostního řízení země v případě těchto katastrof a zvyšováním krizových kapacit. Ochrana životního prostředí však zůstává v zemi na velice špatné úrovni.

► Sektor vody a sanitace

Země se také potýká s výrazným nedostatkem vody a zejména pitné vody. 9 % obyvatel nemá přístup k nezávadné vodě a pitná voda je k dispozici pouze ve speciálních čistících stanicích. Průmyslová činnost i zemědělství znečišťují zdroje vody v zemi. Pákistán stojí před nutností vylepšit přístup obyvatelstva k pitné vody a zajistit, že současné zdroje nebudou znečišťovány. Další výzvou je nerovnoměrné rozdělení vody, kdy především západní provincie nemají tolik zdrojů a pro svůj rozvoj potřebují zavlažovací systém.

Zdroj dat: <http://www.worldbank.org>